

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. д-р Габриела Георгиева Кирякова,
Тракийски университет – Стара Загора

на материалите, представени за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност „доцент“
в професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ...,
специалност „Педагогика на обучението по информационни
технологии“

Настоящата рецензия е изготвена на основание на заповед № 1519 от 25.06.2020 г. на Ректора на Тракийски университет, в съответствие със Закона за развитие на академичния състав в Република България и процедурните правила на Тракийски университет за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности.

В конкурса за заемане на академична длъжност „доцент“, обявен в Държавен вестник, бр. 52/09.06.2020 г. за нуждите на Факултет Техника и технологии, Тракийски университет – Стара Загора, като кандидат участва гл. ас. д-р Златоели Атанасова Дучева.

1. Кратки биографични данни за кандидата

Златоели Дучева завършва висшето си образование в Софийски университет „Климент Охридски“ с магистърска степен по специалност Педагогика. През 2014 г. придобива ОНС Доктор по научна специалност „Теория на възпитанието и дидактика“ в професионално направление 1.2. Педагогика с тема на дисертационния труд „Адаптиране на учителя към професията“.

Златоели Дучева започва преподавателската си дейност като хоноруван асистент в Технически колеж – Ямбол през 1988 г. През 1989 г. е назначена на академична длъжност асистент и от 1999 г. до настоящия момент е главен асистент във Факултет Техника и технологии на Тракийски университет.

Гл. ас. д-р Златоели Дучева притежава Европейски сертификат за компютърни умения (ECDL). Участвала е в редица обучения и семинари за усъвършенстване на уменията и компетенциите си.

2. Общо описание на представените материали в конкурса

Гл. ас. д-р Златоели Дучева участва в конкурса със следната научна продукция:

- Монографии – 1 брой самостоятелна;
- Студии – 2 броя;
- Научни публикации – 54 броя;
- Учебни пособия – 2 броя.

Публикациите могат да бъдат класифицирани както следва:

По вид:

- Публикации в български списания – 14;

- Публикации в чуждестранни списания – 2;
- Доклади в сборници на чуждестранни конференции – 27;
- Доклади в сборници на конференции с национално и международно участие – 11.

По езика, на който са написани:

- Публикации на български език – 16;
- Публикации на английски език – 38;

По брой на съавторите:

- Самостоятелни – 11;
- В съавторство – 43.

3. Отражение на научните публикации на кандидата (известни цитирания)

Представен е списък от 40 цитирания на публикациите на кандидата по група от показатели Д. Според представената справка 11 от цитиранията са в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни – 7 в Web of Science и 4 в Scopus, 16 са в монографии и колективни томове с научно рецензиране и 13 в неферирани списания с научно рецензиране. Като допълнителни, извън групата от показатели Д, са посочени 4 цитирания в учебници, дисертации и дипломни работи.

Налице са доказателства, че научната продукция на гл. ас. д-р Златоели Дучева е известна и оценена от изследователите, работещи в същата област.

4. Изпълнение на минималните национални изисквания

Гл. ас. д-р Златоели Дучева е представила справка за изпълнение на минималните национални изисквания за заемане на академична длъжност „доцент“. От нея е видно, че резултатите от научната ѝ дейност отговарят на изискуемия минимум по групите от показатели както следва:

- **Показател А – 50 точки** (изисквани 50);
- **Показател В – 100 точки** (изисквани 100);
- **Показател Г – 479,75 точки** (изисквани 200) – 17 броя статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация; 37 броя статии и доклади и 2 броя студии, публикувани в нереперирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове;
- **Показател Д – 390 точки** (изисквани 50);
- **Показател Е – 103,34 точки;**
- **Показател Ж – 180 точки.**

По групи Е и Ж няма изисквания за заемане на длъжността „доцент“, но гл. ас. Дучева е представила справки за: 8 разработени учебни програми, 16 участия с доклади в международни научни форуми в чужбина, 2 членства в редакционни колегии на научни списания, 3 участия в международни проекти, 2 участия в национални проекти, 2 публикувани университетски учебни пособия.

Представените публикации и материали като брой и точки съответстват на минималните национални изисквания за заемане на академична длъжност „доцент“. Гл. ас. д-р Дучева участва в конкурса с продукцията, която значително

надхвърля минималните национални изисквания. Тя е представила материали и по допълнителни и незадължителни групи от показатели.

5. Обща характеристика на дейността на кандидата

5.1. Учебно-педагогическа дейност

Разработени учебни програми и образователно съдържание

Гл. ас. д-р Златоели Дучева е участвала в разработването на 8 учебни програми за ОКС Бакалавър и ОКС Магистър. Тя извежда лекции и упражнения по 17 дисциплини във Факултет Техника и технологии.

Гл. ас. д-р Златоели Дучева изпълнява длъжността Ръководител СДК/СДО и води дисциплини към Следдипломна квалификация – Специализации за професионална квалификация „Учител“ и Периодични обучения на Инструктори за подготовка на водачи на МПС и председатели на изпитни комисии за придобиване на правоспособност за управление на МПС.

Тя е разработила 6 курса за електронно обучение и е участвала в съавторство в разработването на 2 университетски учебни пособия – „Методика на обучение на водача на моторни превозни средства“ и „Психологически аспекти на подготовката на водача“.

Работа със студенти

Гл. ас. д-р Златоели Дучева е научен ръководител на 1 дипломант в ОКС „магистър“, специалност Информационни и комуникационни технологии в образоването.

Преподавателска мобилност

Гл. ас. д-р Златоели Дучева е представила сертификати за участията си в преподавателска мобилност по програма Еразъм+. По тази програма тя е осъществила мобилности в университети в Португалия, Турция и Гърция.

5.2. Научна и научно-приложна дейност

Публикационна дейност

Публикациите на гл. ас. д-р Златоели Дучева отразяват резултатите от научно-изследователската ѝ дейност.

За участие в конкурса тя е представила една самостоятелна монография „Дигиталните компетентности в подготовката на инструктори за обучение на водачи на МПС“. Изследователските цели, които си е поставила, са сравнително обзорно проучване на научно-теоретичната област на представената тематика; осъществяване на емпирично проучване, което да верифицира конкретните и специфични за инструкторската дейност дигитални компетентности и конструиране на примерен модел на синергични дигитални компетентности на преподавателите във висшите училища и на бъдещите инструктори на водачи на МПС, които те подготвят. В монографията гл. ас. Дучева изследва актуални въпроси, свързани с дигиталните компетентности, които учителите и инструкторите за обучение на водачи на МПС трябва да притежават. Разгледана е същността на понятията компетентност и компетенция, обосновани са педагогическите дигитални компетентности в три

аспекта – дидактически, технологичен и теоретичен. Направен е аналитичен обзор на проблематиката за професиографско-личностната характеристика на учителската професия, и са изведени съществени за концепцията на изследването ориентири. Поставен е акцент върху перспективата „създаване на обучаващи контексти“ в зависимост от целта на дадено обучение. В монографията е представена концепцията на проведеното изследване и са направени емпирични верификации върху примера на работата във Факултет Техника и технологии. Описан и обоснован е крайният изследователски продукт – Примерен модел на контекстуално-педагогически дигитални компетентности на студенти – бъдещи инструктори за подготовка на водачи на МПС.

Гл. ас. д-р Златоели Дучева е представила за участие в конкурса и 2 студии в съавторство, които представят резултати от изследвания. В първата „Професионалната подготовка на учителите – потребности и насоки при съвременните условия в България“ на базата на проведено емпирично изследване е обоснована необходимостта от актуализиране и осъвременяване професиограмата на учителя и са дадени насоки за усъвършенстване подготовката на учителите. Втората студия „Креативността в дейността и взаимодействията „учител – ученици“ (резултати от едно изследване) отразява проведено научно изследване, чиято цел е да разкрие измеренията, проявлението и динамиката на креативността в дейността на учителя, в ученето на учениците и взаимодействията „учител-ученици“ като единен механизъм на личностно формиране.

Гл. ас. д-р Златоели Дучева участва в конкурса за доцент с 54 статии и доклади, от които 17 са публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни. 2 от публикациите са самостоятелни и 15 са в съавторство. 37 на брой са статиите и докладите, публикувани в нереперирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове, като 9 от тях са самостоятелни.

Публикациите на кандидата разглеждат актуални въпроси, свързани с:

- развиването на дигитални компетентности на инженерните кадри;
- ролята на електронното и смесено обучение за постигане на високи нива на таксономията на Блум, подобряване на дигиталните умения на обучаемите, развиването на комуникативните им умения и способности за екипна работа, както и новите роли на преподавателите за създаването на подкрепяща среда в условията на електронно обучение;
- съвременни стратегии и подходи за обучение на дигиталните студенти като „обърнатата класна стая“, използване на онлайн визуални ресурси, обучение чрез социален опит, усещания и във виртуални учебни среди, кооперативно и колаборативно обучение, социални мрежи и специфика на приложението им в учебния процес във Факултет Техника и технологии;
- педагогически критерии и показатели за оценяване качеството на електронното обучение;
- моделите на обучение на водачи на МПС, спомагащи за повишаване качеството им на обучение и подготовката на „отговорни“ водачи.

Участие в проекти

Гл. ас. д-р Златоели Дучева е представила служебна бележка за участие в 3 международни научноизследователски и в 2 национални или образователни проекта. Била е член на екипите на 12 университетски и факултетни научно-изследователски проекта и е ръководила 2.

Участие с доклади в международни научни форуми в чужбина

Гл. ас. д-р Златоели Дучева е представила доказателства за участието си с доклади на 16 международни форуми.

Членства в редакционни колегии на научни списания

Гл. ас. д-р Златоели Дучева е член на редакционните колегии на две списания – African Educational Research Journal и Science Publishing Group, Higher Education Research (HER).

Изследванията на гл. ас. д-р Златоели Дучева отразяват актуални проблеми в образованието и са насочени към приложение на съвременни стратегии и подходи за обучение на дигиталните студенти и формирането на дигитални компетенции у тях и в частност особеностите и моделите на обучение на водачи на МПС. Представената научна продукция е доказателство за активната ѝ изследователска дейност, резултатите от която се споделят с широка научна аудитория чрез публикации и участия в научни форуми на различно ниво. Дейното участие в различни научноизследователски проекти е възможност за споделяне на добри практики с останалите членове на екипите, които намират отражение в учебно-педагогическата дейност на кандидата.

5.3. Научни приноси

Приемам формулираните от гл. ас. д-р Златоели Дучева научни приноси, които тя разглежда в два аспекта – научнотеоретичен и научноприложен.

Научнотеоретичните приноси включват конструирането на концептуална рамка и емпирично удостоверяване на водещите роли на преподавателите при създаване на подходяща учебна среда за обучаемите при електронно обучение и въвеждането и верифицирането на употребата на понятието „контекстуално-педагогически дигитални компетентности“.

Научноприложните приноси са в три основни области: 1) приложение на информационни и комуникационни технологии в обучението и развитие на дигиталните компетентности на студентите; 2) осъвременяване на определени професиографски характеристики на професията на преподавателя в контекста на дигитализацията на педагогическите дейности и взаимодействия и 3) въвеждане на приложно-приносна област „Взаимодействие на инструктора за обучение на водачи на МПС“ с обучаемите и формиране на неагресивен, проактивен и екологичен стил на управление.

6. Оценка на личния принос на кандидата

Личният принос на кандидата в представената научна продукция е видим. Златоели Дучева е представила декларации и разделителни протоколи от съавторите си, чрез които те удостоверяват равностойното ѝ участие като съавтор.

7. Критични бележки и препоръки

Нямам критични бележки по представените за участие в конкурса документи.

Препоръчвам в бъдещата си работа гл. ас. д-р Златоели Дучева активно да се ангажира с ръководството на повече дипломанти от различните образователни степени.

8. Лични впечатления

Не познавам лично гл. ас. д-р Златоели Дучева, но базирайки се на представената научна продукция и доказателствата за учебно-педагогическата ѝ дейност, считам, че тя е изграден учен и преподавател с богат опит.

9. Заключение

Научната продукция на гл. ас. д-р Златоели Дучева като количествени измерители и качество напълно отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и процедурните правила на Тракийски университет за заемане на академичната длъжност „доцент“.

Имайки предвид всичко гореизложено, предлагам на почитаемото Научно жури да избере гл. ас. д-р Златоели Дучева за „доцент“ по специалност „Педагогика на обучението по информационни технологии“ в професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по...

01.11.2020 г.
Стара Загора

Член на научното жури: .....
(доц. д-р Габриела Кирякова)

REVIEW

by Associate Professor Gabriela Georgieva Kiryakova, PhD
Trakia University – Stara Zagora
for the materials submitted for participation in the contest
for the academic position "Associate Professor"
in professional field 1.3. Pedagogy of education in ...
specialty "Pedagogy of education in information technologies"

The review is prepared on the basis of Order № 1519/25.06.2020 by the Rector of Trakia University, in accordance with Law for the development of the academic staff in Republic of Bulgaria and the procedural rules of Trakia University for obtaining scientific degrees and holding academic positions.

In the contest for the academic position "Associate Professor", announced in the State Gazette, issue 52/09.06.2020 for the needs of the Faculty Techniques and Technology, Trakia University – Stara Zagora, as a candidate participates Chief Assistant Professor Zlatoeli Atanasova Ducheveva, PhD.

1. Brief biographical data of the applicant

Zlatoeli Ducheveva graduated from Sofia University "Kliment Ohridski" with a Master's degree in Pedagogy. She obtained a PhD degree in Theory of Education and Didactics in Professional Field 1.2. Pedagogy with the topic of the dissertation "Adaptation of the teacher to the profession" in 2014.

Zlatoeli Ducheveva began her teaching career as a part-time assistant at Technical College in Yambol in 1988. In 1989 she was appointed as an Assistant Professor and since 1999 she is a Chief Assistant Professor at Faculty Techniques and Technology, Trakia University.

Zlatoeli Ducheveva has a European Certificate in Computer Skills (ECDL). She has participated in a number of trainings and seminars to improve her qualification.

2. General description of the submitted materials

The candidate Chief Assistant Professor Zlatoeli Ducheveva participates in the contest with the following materials:

- Monograph – 1;
- Scientific studies – 2;
- Research papers – 54;
- Textbooks and learning guides – 2.

Publications can be classified as follows:

By type:

- Publications in Bulgarian journals – 14;
- Publications in foreign journals – 2;
- Papers in proceedings of foreign conferences – 27;
- Papers in conference proceedings with national and international participation – 11.

By language:

- Publications in Bulgarian –16;
- Publications in English – 38;

By number of co-authors:

- Single author – 11;
- Co-authored – 43.

3. Reflection of the candidate's scientific publications in the literature (known citations)

A list of 40 citations of the candidate's publications is presented within the group of indicators Д. According to the report, 11 of the citations are in scientific journals, referenced and indexed in world-famous databases – 7 in Web of Science and 4 in Scopus, 16 – in monographs and collective volumes with scientific review and 13 – in non-referenced journals with scientific review. As additional, outside the group of indicators Д, 4 citations in textbooks, dissertations and theses are mentioned.

There are evidences that researchers working in the same field know the scientific production of Zlatoeli Ducheveva.

4. Compliance with minimum national requirements

Chief Assistant Professor Zlatoeli Ducheveva presented a report for the implementation of the minimum national requirements for holding the academic position of "Associate Professor". The report shows that the results of her scientific activity meet the required minimum for the groups of indicators as follows:

- **Indicator A – 50 points** (required 50);
- **Indicator B – 100 points** (required 100);
- **Indicator Г – 479,75 points** (required 200) – 17 papers and reports published in scientific journals, referenced and indexed in world-famous databases; 37 papers and reports and 2 scientific studies published in non-referenced journals with scientific review or published in edited collective volumes;
- **Indicator Д – 390 points** (required 50);
- **Indicator E – 103,34 points;**
- **Indicator Ж – 180 points.**

There are no requirements for indicator E and Ж for holding the position of "Associate Professor", but Chief Assistant Professor Ducheveva submitted reports on: 8 developed curricula, 16 participations with reports in international scientific forums abroad, 2 memberships in editorial boards of scientific journals, participation in 3 international projects and 2 national projects, 2 published learning guides for students.

The presented publications and materials as number and points correspond to the minimum national requirements for academic position "Associate Professor". Chief Assistant Professor Zlatoeli Ducheveva participates in the contest with a production that significantly exceeds the minimum national requirements. She presents materials on additional and optional groups of indicators.

5. General characteristics of the candidate's activity

5.1. Educational and pedagogical activity

Developed curricula and educational content

Chief Assistant Professor Zlatoeli Ducheveva has developed 8 curricula for Bachelor's and Master's degrees. She conducts lectures and practical exercises in 17 disciplines in Faculty Techniques and Technologies.

Chief Assistant Professor Zlatoeli Ducheveva is Head of SDK/SDO and teaches disciplines at the Postgraduate Qualification – Specializations for Professional Qualification "Teacher" and Periodic trainings of instructors for training drivers and chairmen of examination commissions for acquiring driving license.

She has developed 6 courses for e-learning and has participated in co-authorship in the development of 2 textbooks for students – "Methodology of driver training" and "Psychological aspects of driver training".

Work with students

She has been the research supervisor of 1 student who successfully defended his Master's degree thesis.

Teaching mobility

Chief Assistant Professor Zlatoeli Ducheveva presented certificates for her participation in teacher mobility under the Erasmus+ program in universities in Portugal, Turkey and Greece.

5.2. Scientific and scientific-applied activity

Publishing activity

The publications of Chief Assistant Professor Zlatoeli Ducheveva reflect the results of her research activities.

She participates in the contest with 1 monograph "The digital competence of the instructors for training drivers of motor vehicles". Her research goals include a comparative overview of the scientific-theoretical field of the presented topic; an empirical study to verify the specific for the instructive activity digital competencies and a construction of an exemplary model of synergistic digital competencies of the university teachers and the future drivers' instructors. In monograph Assistant Professor Ducheveva examines current issues related to digital competencies that teachers and instructors must have. The essence of the concepts competence and competency is considered, the pedagogical digital competences are substantiated in three components – didactic, technological and theoretical. An analytical review of the professional and personal characteristics of the teacher's profession is made, and essential guidelines for the research concept are derived. She emphasizes on the perspective of "creating learning contexts" depending on the purpose of the training. The monograph presents the concept of empirical research and makes verifications based on the example from Faculty Techniques and Technologies. The final research product is described and substantiated – Exemplary model of contextual-pedagogical digital competencies of students – future instructors for drivers training.

Chief Assistant Professor Zlatoeli Ducheveva presents 2 co-authored scientific studies, which present research results. The first study "The professional training of teachers – needs and guidelines in modern conditions in Bulgaria" focuses on the problems that higher

education institutions, that train teachers, have. Based on an empirical study, the needs to update the teacher's profile are justified and guidelines for improving teachers' training are given. The second research study "Creativity in the activity and interactions "teacher - students" (results of a study) reflects the conducted scientific research which aim is to reveal the dimensions, manifestation and dynamics of creativity in the teacher's activity, students' learning and the "teacher-student" interactions as a single mechanism of personal formation.

Chief Assistant Professor Zlatoeli Duchevea participates in the contest with 54 articles and reports – 17 are published in scientific journals, referenced and indexed in world-famous databases (in 2 of them she is the only author). There are 37 articles and reports published in non-referenced journals with scientific review or published in edited collective volumes (in 9 of them she is the only author).

The candidate's publications address current issues related to:

- the development of digital competencies of the engineering staff;
- the role of e-learning and blended learning in achieving high levels of Bloom's taxonomy, improving learners' digital skills, developing their communication and teamwork skills, and the new roles of teachers in creating a supportive environment in e-learning;
- modern strategies and approaches for training digital students such as flipped classroom, use of online visual resources, learning through social experience and in virtual learning environments, cooperative and collaborative learning, social networks and the specifics of their application in the learning process at the Faculty Techniques and Technology;
- pedagogical criteria and indicators for assessing the quality of e-learning;
- models for training drivers of motor vehicles which improve the quality of their education and the training of "responsible" drivers.

Participation in projects

Chief Assistant Professor Zlatoeli Duchevea presents an official note for participation in 3 international research projects and in 2 national or educational projects. She has been a member of the teams of 12 university and faculty research projects and has led 2 projects.

Participation with reports in international scientific forums abroad

Chief Assistant Professor Zlatoeli Duchevea has participated with reports at 16 international forums, which she confirms with certificates of participation.

Memberships in editorial boards of scientific journals

Chief Assistant Professor Zlatoeli Duchevea is a member of the editorial board of 2 journals – African Educational Research Journal and Science Publishing Group, Higher Education Research (HER).

The research interests of Chief Assistant Professor Zlatoeli Duchevea are related to the current problems in education and aimed at the application of modern strategies and approaches for training digital students and formation of digital competencies, in particular the features and models of training drivers of vehicles. The presented scientific production is a proof of her active research activity, the results of which are shared with a wide scientific audience through publications and participation in scientific forums at different levels. Active participation in various research projects is

an opportunity to share good practices with other team members, which is reflected in the teaching and pedagogical activities of the candidate.

5.3. Scientific contributions

I accept the formulations of scientific contributions, which Chief Assistant Professor Zlatoeli Ducheve considers in two aspects – scientific-theoretical and scientific-applied.

Scientific-theoretical contributions include the construction of a conceptual framework and the empirical confirmation of the leading roles of teachers in creating an appropriate learning environment for e-learning and the introduction and verification of the use of the term "contextual-pedagogical digital competences".

The *scientific-applied* contributions are in three main areas: 1) application of information and communication technologies in training and development of digital competencies of students; 2) updating certain professional characteristics of the teacher's profession in the context of digitalization of pedagogical activities and interactions and 3) introduction of applied-contributing area "Interaction between the instructor for training drivers and the trainees and formation of a non-aggressive, proactive and ecological driving style".

6. Assessment of the personal contribution of the candidate

The personal contribution of the candidate in the presented scientific production is visible. Chief Assistant Professor Zlatoeli Ducheve has submitted declarations and separation protocols from her co-authors. They certify her equivalent and comparable participation.

7. Critical remarks and recommendations

I have no critical remarks on the submitted documents in the contest.

My recommendation to Zlatoeli Ducheve is to engage actively with more graduates from different educational levels.

8. Personal impressions

I do not know personally the candidate. Based on the presented scientific production and evidence for her pedagogical activities, I believe that Zlatoeli Ducheve is a hardworking researcher and educator with extensive experience.

9. Conclusion

The scientific production of Chief Assistant Professor Zlatoeli Ducheve, as quantitative measures and quality, fully meets the requirements of Law for the development of the academic staff in Republic of Bulgaria and the procedural rules of Trakia University for obtaining the academic position of "Associate Professor".

Considering all the above-mentioned, I propose to the Honorable Scientific Jury to award Chief Assistant Professor Zlatoeli Atanasova Ducheve with the academic position "Associate Professor" in the professional field 1.3 Pedagogy of education in ..., specialty "Pedagogy of education in information technology".

01.11.2020

Member of the Scientific Jury:

/Assoc. Prof. Gabriela Kiryakova, PhD/